

Notat om høringssvar fra høring over udkast til bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder

Udkast af 25. november 2016 til bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder har været i høring med høringsfrist den 15. december 2016. Dette notat omhandler høringssvar, der ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Bæredygtigt Landbrug, jf. pkt. 1
- Landbrug & Fødevarer, jf. pkt. 2
- Danmarks Naturfredningsforening, jf. pkt. 3

Danske Vandværker har meddelt, at der ikke er bemærkninger til udkast til ændring af bekendtgørelsen.

Høringssvar	Opfølgning
1. Bæredygtigt Landbrug	
1.1 Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder og udkast til senere ændring af bekendtgørelsen, Jeres j.nr. 16-8630-000003. Landbrugserhvervet har haft meget blandede erfaringer med brugen af de minimis midler. Sidste gang landbruget blev mødt med en tilsvarende ordning var i forbindelse med randzonerne. Ordningen var langt fra en ubetinget succes. Selv med et mindre areal med frivillige efterafgrøder vil mange aktive landmænd ramme loftet for ordningen på 15.000 euro (over tre år), idet midlerne bliver brugt til mange forskellige tiltag (elevordning, miljøtiltag, energibesparelser m.v.). Derfor er midler under denne ordning ikke egnede til at få et	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> En ordning med frivillige efterafgrøder i 2017 og 2018 kan ikke finansieres under landdistriktsprogrammet. Landdistriktsmidler kan ikke anvendes til at kompensere for indsatser, der indføres for at modvirke en tilbagegang i forhold til nitratdirektivet.

<p>tilstrækkeligt stort areal og vil hindre erhvervet i at nå det opsatte mål.</p>	
<p>1.2 Vi er grundlæggende imod alle disse tilskudsordninger på kryds og tværs, der gør det ufleksibelt og uforudsigeligt at drive landbrug i Danmark. Samtidig er vi slet ikke enige i udpegningen af, hvor der er behov for målrettede efterafgrøder. Så vidt vides, så etableres efterafgrøderne hovedsageligt for at beskytte grundvandet. Vi savner tilstrækkelig dokumentation for, der er et problem med nitrat i grundvandet. Det er vores klare opfattelse, at der ikke er et problem med for meget nitrat i grundvandet, hvorfor ordningen ikke giver mening.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Ordningen har til formål at sikre, at der ikke sker en tilbagegang i miljøtilstanden for kyst- og grundvand, efter at kvælstofnormerne er blevet forhøjet i 2016 som et resultat af Fødevarer- og Landbrugspakken 2015, og dermed sikre den fortsatte opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet.</p> <p>For så vidt angår beregning af indsatsbehov til grundvand har GEUS opgjort indsatsbehovet som den merbelastning som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken, der medfører overskridelse (eller yderligere overskridelse) af tærskelværdien for nitrat i grundvandsforekomsterne. Tærskelværdien for nitrat i grundvandsforekomsterne er 50 mg/l, hvilket fremgår af vandramme- og grundvandsdirektivet.</p> <p>GEUS' beregninger viser, at det er nødvendigt at fastlægge indsatser for at forhindre, at merbelastningen medfører overskridelse (eller yderligere overskridelse) af tærskelværdien for nitrat i grundvandet, hvilket ville udgøre en forringelse i strid med vandrammedirektivet.</p> <p>GEUS' beregninger fremgår af rapporten "National kvælstofmodel - Kvælstofpåvirkning af grundvand".</p>
<p>1.3 Det er vigtigt, at myndighederne i forbindelse med opgørelsen af de målrettede efterafgrøder opgør, hvor mange målrettede efterafgrøder, der har til formål at beskytte grundvandet og hvor mange, der har til formål at beskytte overfladevand. Naturligvis virker efterafgrøderne på begge dele, men opgørelsen er vigtig, fordi det skal være muligt at gennemskue behovet og myndighedens vurdering.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Det faglige grundlag for det udmeldte indsatsbehov er offentliggjort på Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings og NAERs hjemmesider. På styrelsens hjemmeside forefindes også de data, der ligger til grund for det udmeldte indsatsbehov samt notat, der redegør for principperne for beregning af det udmeldte indsatsbehov.</p> <p>Det fremgår af de disse data, hvor mange målrettede efterafgrøder, der har til formål at beskytte grundvandet og hvor mange, der har til formål at beskytte overfladevand.</p>
<p>1.4 Da der er tale om de minimis midler, er der tale om lovlig statsstøtte til landbruget. Det er ikke tydeligt for os, hvad konsekvensen af manglende overholdelse af tilskudsordningen er. Vores frygt er, at manglende opfyldelse af de målrettede efterafgrøder opgøres bagudrettet. Problemet er</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>NaturErhvervstyrelsen udbetaler kun tilskud for arealer, der opfylder betingelserne i ordningen målrettede efterafgrøder. Tilskuddet kan blive nedsat, hvis det ved kontrol konstateres, at betingelserne ikke er opfyldt, f.eks. hvis der ikke er</p>

<p>naturligvis, at en reduceret N-kvotet bagudrettet potentielt kan udløse straffesager og KO-sager. Det virker helt forkert, fordi de minimis midlerne som bekendt ikke er EU-penge, hvorimod landbrugsstøtten netop er EU-midler. Man risikerer altså, at nogle frivillige målrettede efterafgrøder kan ende i straf og KO-sanktion. Det er vores vurdering, at det i realiteten ikke har den store betydning, om der kommer lidt mere eller mindre N det ene eller det andet år. Vi håber, at I vil tydeliggøre, at I ændrer kvoten fremadrettet, hvis landmanden af den ene eller anden grund ikke kan opfylde kravet og ikke har nået at trække ansøgningen tilbage.</p>	<p>etableret så stort et areal som ansøgt, eller der ikke er anvendt godkendte efterafgrøder.</p> <p>Ansøger skal sikre, at der ikke er forskel mellem det samlede ansøgte areal, der er registreret i Fællesskema, og det samlede konstaterede areal. Efter udløb af fristen for indgivelse af Fællesskema kan der i Fællesskema indlægges ændringer af ansøgning om tilskud. Der kan dog ikke indlægges ændringer, der medfører, at det samlede ansøgte areal i det pågældende særligt udpegede ID15-område overstiger det samlede ansøgte areal, der er registreret som beliggende i området ved udløb af fristen for indgivelse af Fællesskema.</p> <p>Tilskuddet vil blive nedsat, hvis forskellen mellem det samlede ansøgte areal og det samlede konstaterede areal udgør over 10 pct. af det samlede konstaterede areal.</p> <p>Det udkast til lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, der er sendt i høring med høringsfrist den 16. november 2016, indeholder bestemmelse om, at en virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof for planperioden, hvis virksomheden ikke har udlagt de arealer med efterafgrøder, der er indgivet ansøgning om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder senest den 21. april. Denne bestemmelse kan således ikke give anledning til ændringer af nærværende bekendtgørelse, der alene fastsætter omregningsfaktoren for beregning af reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden, i tilfælde af manglende udlæg af efterafgrøder i den frivillige ordning, jf. udkast til ændringsbekendtgørelse.</p> <p>Manglende udlæg af efterafgrøder i den frivillige ordning i 2017, vil medføre reduktion af kvælstofkvoten for planperioden 2017/2018.</p>
<p>1.5 Ovenstående bygger naturligvis på forudsætningen om, at en landmand, der indgår frivilligt i ordningen, får en forhøjet N-kvotet. I det tilfælde, at dette ikke er tanken vil det være utilstedeligt, at en landmand kan trækkes i N-kvotet generelt.</p> <p>Der bør ikke laves forskel i N-kvotet for den landmand, der slet ikke søger sammenlignet med den landmand, der søger, men ikke opfylder kravene. Den eneste forskel bør være, at den landmand, der søger, men ikke opfylder kravene, naturligvis skal tilbagebetale støttebeløbet. Uanset hvad vil det være uberettiget, at landmanden trækkes i N-kvotet.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Bedrifter, der indgår i den frivillige ordning for målrettede efterafgrøder, og som er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal opgøre bedriftens samlede kvælstofkvotet efter reglerne i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) og regler udstedt i medfør af denne lov. Efter disse regler gælder der ikke en særlig forhøjet kvælstofkvotet for bedrifter, der indgår i den frivillige ordning for målrettede efterafgrøder. Efter den foreslåede ændring af gødskningsloven får en virksomhed reduceret den samlede kvotet for kvælstof for planperioden, hvis virksomheden ikke har udlagt de arealer med efterafgrøder, der er indgivet ansøgning om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder senest</p>

	<p>den 21. april. Den foreslåede ændring af gødskningsloven gælder kun for virksomheder, der indgår i den frivillige efterafgrødeordning, og har til formål at sikre miljøeffekten af den frivillige efterafgrødeordning, hvis disse efterafgrøder ikke udlægges, ved en individuel reduktion af virksomhedernes årlige kvote for kvælstofholdig gødning.</p> <p>Reduktionen i kvælstofkvoten som følge af manglende udlæg af ansøgte frivillige målrettede efterafgrøder vil indgå i opgørelsen af effekten af den frivillige efterafgrødeordning og den efterfølgende beregning af et evt. obligatorisk efterafgrødekrav.</p>
<p>1.6 Vi anmoder om, at det naturligvis gøres muligt at flytte rundt på de målrettede efterafgrøder indenfor ID15-området. Det er en helt nødvendig forudsætning for, at kunne realisere bekendtgørelsen, fordi disse efterafgrøder skal gå i et med en større markplan, der løbende justeres og ændres i forhold til virkeligheden.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Efter reglerne for tilskudsordningen kan der efter udløb af ansøgningsfristen foretages visse ændringer i Fællesskema.</p> <p>Det er muligt at flytte rundt på de ansøgte arealer, så længe det sker inden for det samme ID15-område. Ændringen skal indlægges i Fællesskema, jf. at de målrettede efterafgrøder skal være etableret på de ansøgte arealer.</p> <p>Det er derimod ikke muligt at tilføje arealer eller marker, der vil øge det samlede areal med målrettede efterafgrøder.</p>
<p>1.7 Vi vurderer herudover, at det er ulovlig forskelsbehandling, når det i § 8 i udkast til bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder fremgår, at økologiske bedrifter ikke kan søge tilskuddet om målrettede efterafgrøder. Dette savner logik og vi anmoder om uddybende forklaring. Økologiske bedrifter udleder mindst lige så meget nitrat som moderne landbrug, da økologiske bedrifter kun må bruge husdyrgødning og ikke kunstgødning, der i vækstsæsonen har et markant bedre optag. Det kan ikke understreges nok, at vi anmoder og en uddybende faglig redegørelse for denne urimelighed.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Der er ikke tale om usaglig forskelsbehandling.</p> <p>Økologiske bedrifter er generelt underlagt mere restriktive regler om maksimal kvælstoftilførsel på bedriftens harmoniarealer. Forhøjelse af kvælstofnormerne som et resultat af Fødevarer- og Landbrugspakken 2015 giver dermed generelt ikke økologiske bedrifter mulighed for at tilføre mere kvælstof til bedriftens arealer.</p> <p>Ved beregning af indsatsbehovet er der taget højde for ovenstående.</p> <p>Bedrifter, der den 1. februar i ansøgningsåret er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion eller omfattet af en ansøgning herom, er derfor udelukket fra den frivillige ordning, der har til formål at sikre, at der ikke sker en tilbagegang i miljøtilstanden for kyst- og grundvand, efter at</p>

	kvælstofnormerne er blevet forhøjet som et resultat af Fødevarer- og Landbrugspakken.
2. Landbrug & Fødevarer	
<p>NaturErhvervstyrelsen har sendt udkast til bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder i høring d. 25. november 2016 med høringsfrist senest den 15. december 2016. Høringsudkastet vedrører regler som tilknyttes en frivillig midlertidig efterafgrødeordning med støtte.</p> <p>Landbrug & Fødevarer har noteret, at bekendtgørelsesudkastet implementerer dele af Fødevarer- og landbrugspakken og Naturpakken. Overordnet set finder Landbrug & Fødevarer, at aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken er enormt positiv for landbrugserhvervet i Danmark, idet aftalen gør op med en meget uhensigtsmæssig og dyr regulering til fordel for en mere målrettet og omkostningseffektiv regulering. Dette paradigmeskifte har Landbrug & Fødevarer længe efterspurgt. Set i det lys bakker Landbrug & Fødevarer grundlæggende op om en frivillig efterafgrødeordning, som er en del af</p> <p>Fødevarer- og landbrugspakken bygger på en række initiativer, som gør, at aftalen rummer et miljøregnskab i balance og med et grønt plus på sigt. Landbrug & Fødevarer er enige i at fremtidens miljøregulering skal bygge på et højt beskyttelsesniveau, således at man lever op til internationale forpligtigelser og nationale mål for natur- og miljøinteresser besluttet i Folketinget.</p> <p>Landbrug & Fødevarer har tidligere tilkendegivet, at aftalen rummer en væsentlig miljøgevinst, idet indsatsen målrettes og tilpasses områdernes behov. Aftaleelementet om en frivillig midlertidig efterafgrødeordning med støtte, som dette udkast til bekendtgørelse vedrører, har til formål at sikre mod en midlertidig tilstandsændring for grundvand og kystvande. Landbrug & Fødevarer har følgende kommentarer til bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Høringssvaret består af to dele.</p>	-

<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede bemærkninger • Specifikke bemærkninger til lovforslaget 	
<p>Overordnede bemærkninger</p>	
<p>2.1</p> <p>Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsen at der ydes tilskud til udlægning af efterafgrøder i henhold til de foranstaltninger om kompenserende miljøtiltag, der er fastlagt i Aftale om Fødevarer – og landbrugspakke af 22. december 2015 og i Aftale om Naturpakke af 20. maj 2016. Indsatsen gennemføres i 2017-2018 med udlægning af efterafgrøder i kystvandoplande, hvor Miljø- og Fødevarerministeriet tilsyneladende finder, at der er behov for en kvælstofreduktion.</p> <p><u>Det faglige grundlag for ordningen</u></p> <p>Landbrug & Fødevarer har konstateret, at et konsolideret fagligt grundlag for ordningen stadig ikke er offentliggjort til trods for, at man i udkastet til bekendtgørelsen har opgjort kompensationsbehovet på et detaljeret niveau. Det er særdeles utilfredsstillende for berørte parter, at man fra ministeriet side sender et regelsæt i høring, uden at man samtidig offentliggør den fulde begrundelse herfor.</p> <p>Det fremgår af udkast til bekendtgørelse at formålet med den frivillige efterafgrødeordning er at sikre mod en tilbagegang i miljøtilstanden i overflade- og grundvand. Landbrug & Fødevarer har tidligere argumenteret for, at en sådan midlertidig ordning er unødvendig bl.a. fordi (1) det reelle gødningsforbrug er betydeligt mindre end ministeriet lægger til grund i deres beregninger og (2) den forsinkelse der er i transport af vand fra marken til grundvand og kystvande medfører, at mindre variationer i kvælstofudvaskningen udjævnes. Landbrug & Fødevarer finder derfor, at en midlertidig efterafgrødeordning er fagligt ubegrundet, idet Fødevarer- og landbrugspakkens øvrige initiativer sikrer den ønskede miljøbalance, og sikrer mod negative tilstandsændringer af grundvand og kystvande.</p> <p>Landbrug & Fødevarer forventer, at ministeriet snarest fremlægger den begrundelse for ordningen, og derefter justerer ordningens</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Det faglige grundlag for det udmeldte indsatsbehov er offentliggjort på Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings og NAER's hjemmeside den 16. januar 2017. På styrelsens hjemmeside forefindes også de data, der ligger til grund for det udmeldte indsatsbehov samt notat, der redegør for principperne for beregning af det udmeldte indsatsbehov.</p> <p>For så vidt angår nødvendigheden af den midlertidige ordning bemærkes det, at der i opgørelsen af indsatsbehov for 2016 er lagt til grund, at landbruget alene anvender 60 pct. af den ekstra gødningsmængde, der er tilgængelig for året som følge af udfasningen af kvælstofnormreduktionen, jf. undersøgelse af forventet gødningsforbrug udført af SEGES.</p> <p>For så vidt angår et evt. lavere gødningsforbrug i 2017 og 2018 foreligger der ikke et grundlag for at antage dette.</p> <p>Det bemærkes endvidere for så vidt angår spørgsmålet om forsinkelse af kvælstofudvaskningen, at den øgede kvælstofudvaskning som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken er opgjort af Aarhus Universitet i rapporten "Revurdering af baseline". Aarhus Universitet har oplyst, at det ikke er muligt at tage højde for forsinkelse i udvaskningen af kvælstof i beregningerne af effekten af lempelsen af gødningsnormerne. Endvidere vil der tillige være en forsinkelse af effekten af de virkemidler, der anvendes til at kompensere den øgede kvælstofudledning. Denne forsinkelse er det heller ikke muligt at inddrage i beregningerne. På den baggrund har Miljø- og Fødevarerministeriet ikke inddraget en evt. forsinkelse i kvælstofudvaskning som følge af normlempelsen eller de anvendte virkemidler.</p>

<p>omfang til således, at ordningen matcher det faglig konsoliderede behov.</p> <p>Det bør herunder fremgå af det faglige grundlag for ordningen, at det er lagt til grund, at alle landmænd udnytter den fulde kvælstofkvote, og at dette må betragtes som en teoretisk worst-case, idet omfattende undersøgelser viser, at landmænd kun vil anvende dele af deres kvælstofkvote.</p> <p>SEGES har i maj 2016 og november 2016 undersøgt, hvor stor en del af den ekstra kvælstofgødning som Fødevarer- og landbrugspakken muliggør, der rent faktisk forventes at blive anvendt. Denne undersøgelse sammenholdt med opgørelse fra indkøbt kvælstofgødning viser, at der forventes anvendt markant mindre end den teoretiske mulige mængde, som ligger til grund for Miljø- og Fødevarerministeriets beregninger.</p> <p>Landbrug & Fødevarer forventer derfor, at den frivillige efterafgrødeordning afstemmes i udstrækning efter de faktiske forhold, således, at når myndighederne har tilstrækkelig viden om den faktiske anvendte mængde kvælstof revurderes behovet for kompenserende efterafgrøder.</p> <p>Landbrug & Fødevarer finder, at der med baggrund i SEGES' undersøgelser findes tilstrækkelig sikker viden, som giver et pålideligt billede af den forventede anvendte mængde kvælstofgødning for 2017.</p>	
<p>2.2 <u>Ordningens udformning</u></p> <p>Landbrug & Fødevarer finder, at ordningen umiddelbart virker meget og unødigt kompleks, og at der samtidig ikke gives det nødvendige overblik for konsulenter og landmænd til at foretage det optimale valg på bedriften. Ønsker man at opnå en attraktiv ordning, er det afgørende, at der så tidligt på dyrkningsåret som muligt, er klarhed over mulighederne for at indgå i ordningen for den enkelte landmand, og at man løbende kan gennemskue status for ordningen i ens eget opland.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>NAER er opmærksom på, at offentliggørelsen af ordningens indhold samt visning af kort er sket på et sent tidspunkt. Offentliggørelsen har fundet sted, så hurtigt det var muligt.</p> <p>Ordningens kompleksitet er steget i takt med øgede krav om mere specifik målretning af den kvælstofreducerende indsats. Det forsøger NAER at imødegå ved at gøre data tilgængelige for ansøgere, således at ansøger selv efter behov kan trække en liste, der viser hvor mange hektar, der er søgt i det pågældende kystvandopland og ID15-områderne samt hvor stort behovet er i de specifikke ID15-områder (se i øvrigt punkt 2.6). Således kan man</p>

<p>Landbrug & Fødevarer finder, at en mere fleksibel ordning i højere grad vil sikre ordningens succes, mens en ufleksibel ordning vil betyde, at nogle landmænd vil afholde sig fra at tilmelde sig ordningen, men tilsvarende lav miljøeffekt som følge. Ud over at få smidiggjort ansøgningssystemet og undgå først-til-mølle princip i tre forskellige tempi, vil ordningen kunne gøres meget mere eftertragtet, hvis der var mulighed for at benytte de kendte alternativer til pligtige efterafgrøder i denne ordning.</p>	<p>løbende følge med i status for ansøgningsrunden for ens eget kystvandopland og ID15-områder.</p> <p>Først-til-mølle prioriteringen er valgt for at kunne give ansøger et hurtigt svar, så ansøger kan regne med at få tilskud til det ansøgte areal. Hvis man i stedet skulle foretage en prioritering af ansøgere efter ansøgningsfristen, er der en risiko for, at nogle ansøgere først sent ville få et svar på deres ansøgning. Dette ville have indflydelse på ansøgers tid til planlægning.</p> <p>Yderligere ville beregningen af et evt. obligatorisk efterafgrødekrav blive forsinket, hvis denne skulle afvente en vis forventet manuel sagsbehandling af ansøgningerne fra den frivillige ordning, hvis man ikke havde først-til-mølle prioriteringen.</p> <p>Der er ikke mulighed for at benytte alternativer, som kendt fra de pligtige efterafgrøder Det skyldes bl.a., at effekten fra de målrettede efterafgrøder skal findes i ansøgningsåret – henholdsvis 2017 og 2018 og i områder med et indsatsbehov. Derfor kan der ikke benyttes efterafgrøder, der er udlagt i tidligere planperioder (fra banken). Det samme gør sig gældende for eksempelvis energiafgrøder, hvor effekten af alternativet ligeledes er forskudt i forhold til ansøgningsåret. Efterafgrøder udlagt i områder, der ikke er omfattet af et indsatsbehov af andre jordbrugere, kan derfor heller ikke benyttes. For at gøre reglerne så enkle som muligt, er det derfor valgt, at man ikke kan benytte nogle alternativer overhovedet.</p> <p>Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 og 2.6</p>
<p>2.3 Retssikkerhedsmæssigt har Landbrug & Fødevarer en række forbehold, som skal tages i betragtning i forhold til en eventuel efterfølgende obligatorisk regulering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er uhensigtsmæssigt, hvis landmænd, som efterfølgende måtte blive pålagt et væsentligt obligatorisk og ikke-kompenseret reguleringskrav, er blevet afskåret fra at ansøge og opnå støtte til etablering af frivillige efterafgrøder. Dette gælder i forhold til landmænd som grundet de minimis loftet ikke kan opnå støtte. Det gælder også landmænd i et ID15-opland, hvor der stadig resteret et indsatskrav, men hvor støttemidlerne er opbrugt grundet det tekniske setup af ordningen. 	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Bemærkningerne vedrører en eventuel efterfølgende obligatorisk regulering.</p> <p>Der henvises i øvrigt til punkt 1.1 og 2.5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Det er u hensigtsmæssigt, hvis alle landmænd, der befinder sig i samme ID15-opland, ikke har lige mulighed for at ansøge uanset bedriftens størrelse eller kompleksitet (se i øvrigt første kommentar under specifikke bemærkninger). • I forhold til grundvandsindsatsen, bør et efterfølgende obligatorisk og ikke-kompenseret reguleringskrav opgøres under hensyntagen til Miljøbeskyttelseslovens princip om, at den nødvendige reduktion i kvælstofudvaskningen kan fordeles »skævt« mellem de forskellige områder der påvirker det samme grundvand¹. <p>¹ Jf. L56 – forarbejder til forslag til Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning (Beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning)</p>	
Specifikke bemærkninger	
2.4 Kommentar til ”..finansloven”: Ændres til Finansloven 2017	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> Tilskud kan søges i 2017 og 2018. Bekendtgørelsen kan godt gøres flerårig, selvom finansloven kun er etårig. Så længe tekstanmærkningen også findes på finansloven for 2018, kan bekendtgørelsen fortsat være gældende.
2.5 Kommentar til § 5 (Ansøgning om tilskud): Det er problematisk, at ansøgning om tilskud til målrettede efterafgrøder skal ske ved indsendelse af Fællesskema 2017 og at ansøgning sker via først til mølle-princippet. Fællesskemaet indeholder i forvejen en lang række arealstøtte-ordninger, der i flere tilfælde er komplekse og tidskrævende. For at Fællesskemaet skal kunne indsendes, skal alle støtteordningerne være på plads, herunder skal alle skemakontroller være håndteret og tilrettet. Denne kompleksitet i udfyldelsen og indsendelse af Fællesskemaet, vil være medvirkende til, at en gruppe af ansøgere med komplekse ansøgninger, på forhånd vil være forskelsbehandlet i forhold til mulighederne for ansøgning, da ansøgning om tilskud til målrettede efterafgrøder sker efter først til mølle-princippet.	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> Ansøgning til målrettede efterafgrøder er sat op i Fællesskema, da det er nødvendigt for NAER at sikre, at de målrettede efterafgrøder ikke benyttes til at opfylde MFO-krav. Dette skal sikres for at undgå underkendelse af de grønne krav, da det ikke er tilladt at yde dobbeltkompensation. Systemet er derfor sat op således, at MFO-efterafgrøder og målrettede efterafgrøder indberettes i samme system (Fællesskema), hvormed der kan udføres en administrativ kontrol i forbindelse med indberetningen. Denne administrative kontrol (som er muliggjort ved indberetning i samme system) hindrer, at der bliver anmeldt MFO-efterafgrøder og målrettede efterafgrøder på det samme areal. Først-til-mølle princippet er i første omgang valgt for at give ansøgere en hurtig sagsbehandling og svar i forhold til deres ansøgning. Efterfølgende (i takt med stigende krav til mere detaljeret målretning af ordningen) er først-til-mølle prioriteringen blevet målrettet i forhold til de indsatsbehov, der skal dækkes for både grundvand

	og kystvand. Dette er sket inden for de tekniske rammer, der er mulige.
<p>2.6 Kommentar til § 5, stk. 5 og stk. 6 (Ansøgning om tilskud): Det er vigtigt, at NAER informerer dagligt om hvor mange ha, der kan søges om i de enkelte ID15-områder, og om målet indfriet. Det er ligeledes vigtigt, at den enkelte ansøger kan se i Fællesskemaet, hvor mange ha der er ”tilbage” i oplandet. F.eks. hvis der søges til 30 ha efterafgrøder, men der er kun 20 ha tilbage i oplandet, så skal ansøgeren kunne se i skemakontrollen, at der kun er 20 ha tilbage, hvorved ansøgningen nemt kan tilrettes fra 30 ha til 20 ha ansøgt (dvs. der skal ikke prøves med 29 ha, 28 ha, 27 ha....etc).</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>NAER gør en liste over antal ønskede og søgte hektar på ID15-niveau tilgængelig for ansøgere under fanen Lister i Tast selv-service. Listen kan trækkes efter behov og vil blive opdateret dagligt med klokkeslæt. Listen vil vise hvor mange hektar der ønskes pr. kystvandopland samt resterende hektar pr. kystvandopland. Derudover vil den vise ID-nr. for ID15-områder samt de ønskede og anmeldte hektar pr. ID15-område.</p> <p>Der er ligeledes sat en validering op i Fællesskema, som slår ud, hvis ansøger er ved at søge om flere efterafgrøder, end der er plads til i det pågældende kystvandopland. Valideringen vil angive hvor mange hektar, der er tilbage i kystvandoplandet samt hvilke ID15-områder, der hører til dette kystvandopland. Dermed får ansøger angivet et max. antal hektar, som der kan søges til i de angivne ID15-områder.</p>
<p>2.7 Kommentar til ..”indlægges ændringer” i § 5, stk. 8: Ordet ”indlægges” er en underlig term at anvende her, og kan med fordel ændres til f.eks. ”foretages”.</p>	<p><i>Imødekommes</i></p> <p>To steder i § 5, stk. 8, ændres ”indlægges” til: ”foretages”. Tilsvarende ændringer foretages i § 14, stk. 1.</p>
<p>2.8 Kommentar til § 6 (Betingelser for tilskud): Betingelser for tilskud Det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelse om der skal regnes forfrugtsværdi/eftervirkning af de målrettede efterafgrøder der søges tilskud til. Det står ikke beskrevet i bekendtgørelsen.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>I bilag 1 om Kvælstofnormer m.v. - i gødskningsbekendtgørelsen er forfrugtsværdien/eftervirkningen for de forskellige afgrøder angivet. Derfor vil eftervirkningen for målrettede efterafgrøder fremgå af gødskningsbekendtgørelse for planperioden 2017/2018. Eftervirkningen på målrettede efterafgrøder fremgår desuden af udkast til Vejledning om målrettede efterafgrøder.</p> <p>Bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder ændres således ikke.</p>
<p>2.9 Kommentar til § 6, nr. 4 (Betingelser for tilskud): Det bør være muligt at anvende de samme alternativer som der gælder for de pligtige efterafgrøder, herunder f.eks. tidligt sået vintersæd m.v.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Der henvises til punkt 2.2.</p>
<p>2.10 Kommentar til § 7, nr. 5 (Betingelser for tilskud):</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændring</i></p> <p>§ 7, nr. 5, udelukker ikke, at frivillige målrettede efterafgrøder anvendes til at opfylde betingelserne for, at kvægborg kan tilføre en</p>

<p>Det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelse om græsefterafgrøder der indgår i 70 pct. kravet på 2,3 DE undtagelses kvægbrug kan eller ikke kan indgå som målrettet efterafgrøde.</p>	<p>husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode (kvægundtagelsen), når både betingelserne for tilskud og betingelserne for at gøre brug af kvægundtagelsen, jf. bilag 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, opfyldes. Dette vil blive præciseret i vejledningen for tilskudsordningen.</p>
<p>2.11 Kommentar til § 10, stk. 2 (Beregning af tilskud): Bagatelgrænsen bør laves mere proportional med arealets størrelse</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Af hensyn til enkle regler og administration fastholdes bagatelgrænsen på 0,10 ha eller derunder.</p>
<p>2.12 Kommentar til § 11 (Nedsættelse af tilskud): I hele kapitel 6 bør det præciseres, at det udelukkende drejer sig om nedsat de minimis støtte, og ikke anden støtte udbetalt af NAER.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Tilskud betyder de minimis støtte i medfør af bekendtgørelsen, medmindre andet direkte fremgår, jf. § 7, nr. 5, litra c, hvor der er anført ”tilskud i medfør af anden lovgivning”. Kap. 6 omhandler således udelukkende nedsættelse af tilskud i medfør af bekendtgørelsen.</p>
<p>3. Danmarks Naturfredningsforening</p>	
<p>3.1 Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at det er positivt, at der gennemføres en ordning med etablering af efterafgrøder i 2017 og 2018 i kystvandoplande, hvorfra det er nødvendigt at få nedbragt kvælstofudledningen.</p> <p>DN vil gerne understrege, at der er tale om en nødvendig ordning med henblik på, at Danmark lever op til forpligtelserne i særligt Nitratdirektivet. DN ser således ikke alene ordningen som en opfølgning på aftalen af 22. december 2015 om Fødevarer- og Landbrugspakken og aftalen af 20. maj 2016 om Naturpakken, men også som en opfølgning på regeringens dialog med EU-kommissionen om Fødevarer- og Landbrugspakken, jf. kommissionens pilotskrivelse vedr. denne pakke.</p> <p>Idet der er tale om en nødvendig ordning med henblik på at overholde Nitratdirektivet, skal DN understrege, at ordningen også skal sikre grundvandet.</p> <p>Det er imidlertid DNs opfattelse, at ordningen ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at der ikke sker en merudledning af nitrat til grundvandet.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>De tre ansøgningsrunder skal ses i sammenhæng med målretning af ordningen henholdsvis vedrørende grundvand og vedrørende hvor stor en effekt efterafgrøderne har i forhold til kystvand. I runde 1 kan der søges for områder, hvor der er indsatsbehov i forhold til grundvand. I runde 2 og 3 kan der søges for områder, hvor der er et indsatsbehov i forhold til kystvand, og hvor der startes med områder, hvor efterafgrøder giver størst effekt. Det vil sige områder med lav retention eller retention under middel.</p> <p>Hvorvidt der bliver indført et obligatorisk krav, afhænger for det første af hvor mange efterafgrøder, der bliver etableret under den frivillige ordning. Derudover afhænger det af, hvor optimalt efterafgrøderne er placeret i forhold til at forhindre nedsivning af kvælstof til grund- og kystvand. Det betyder, at selv om der bliver ansøgt om alle 145.000 ha efterafgrøder i denne ordning, så kan man stadig risikere at få et obligatorisk krav, hvis efterafgrøderne ikke er blevet placeret optimalt i forhold til dér, hvor de gør mest gavn miljømæssigt mht. effekt.</p> <p>For så vidt angår spørgsmålet om nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) bemærkes det, at der ikke nødvendigvis er et indsatsbehov for at</p>

<p>Det fremgår således af styrelsens kort til placering af målrettede efterafgrøder, at der er områder, hvor der ikke ydes tilskud til efterafgrøder, selvom der er nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) i disse områder. Det fremgår heller ikke af ordningen, i hvilken udstrækning den er målrettet, så der bliver udlagt efterafgrøder, der sikrer de øvre grundvandmagasiner, hvorfra der indvindes drikkevand.</p> <p>DN må derfor antage, at ordningen vil blive fulgt op af et initiativ med eksempelvis et obligatorisk efterafgrødekrav i den udstrækning ordningen ikke sikrer, at der ikke sker en merudledning af nitrat til grundvandet.</p> <p>Det fremgår, at hvis der ikke kommer fuldt afløb for ordningen, vil den blive fulgt op af et obligatorisk krav om efterafgrøder.</p> <p>DN bifalder, at der med denne forudsætning vil blive taget initiativ til at sikre, at der udlægges omkring i alt 270.000 ha efterafgrøder i 2017 og 2018, uanset om det sker frivilligt eller obligatorisk.</p> <p>DN er derimod usikker på, om det vil være tilstrækkeligt til at modvirke merudledningen af kvælstof til kystvande som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken.</p> <p>Såfremt det viser sig ikke at være tilstrækkeligt, forventer DN derfor, at der vil blive gennemført en indsats, der kan neutralisere denne merudledning til kystvande fra 2017 og 2018.</p>	<p>modvirke merbelastning af grundvand og kystvande som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken i områder, der er udpeget som NFI. Den målrettede efterafgrødeordning er møntet på kystvande og grundvandsforekomster omfattet af vandplanlægningen og er således ikke målrettet drikkevandsinteresser inden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), hvor der gælder særlig regulering til beskyttelse af de delområder inden for NFI, som er udpeget som indsatsområder, i form af den kommunale indsatsplanlægning.</p> <p>Ordningen om målrettede efterafgrøder er fastlagt for at sikre vandmiljøets tilstand – både kystvande og grundvand – mod forringelse som følge af lempelserne af kvælstofreguleringen i Fødevarer- og Landbrugspakken. Det udmeldte indsatsbehov i ordningen er fastlagt med udgangspunkt i opgørelser af kvælstofmerudledningen som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken fratrukket effekten af generel regulering og udvikling samt kompenserende tiltag i Fødevarer- og Landbrugspakken og vandområdeplanerne. Der kan være områder, der er udpeget som NFI, hvor lempelserne i Fødevarer- og Landbrugspakken ikke medfører en nitratbelastning af grundvandet, der skal håndteres af ordningen om målrettede efterafgrøder, fx fordi den håndteres af den generelle regulering og udvikling samt de kompenserende tiltag i Fødevarer- og Landbrugspakken og vandområdeplanerne. Omvendt vil der lokalt kunne være behov for kommunale indsatser af hensyn til beskyttelsen af drikkevandsinteresserne uanset, at der ikke i området er udmeldt et indsatsbehov i den målrettede efterafgrødeordning.</p> <p>For så vidt angår spørgsmålet om målretning af efterafgrøder, så der bliver udlagt efterafgrøder, der sikrer de øvre grundvandmagasiner, hvorfra der indvindes drikkevand, bemærkes det, at GEUS har beregnet et indsatsbehov for at modvirke forringelse (eller yderligere forringelse) af hver grundvandsforekomst afgrænset i vandområdeplanerne. Det beregnede indsatsbehov er således dækkende for både øvre og dybereliggende grundvandmagasiner.</p> <p>Det udmeldte indsatsbehov er fastlagt med udgangspunkt i den bedste, tilgængelige</p>
--	---

	<p>forskningsbaserede viden, men beror samtidig på valg, der skal sikre rimelighed i kravene.</p> <p>Det er samlet set Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den målrettede efterafgrødeordning er egnet til at sikre mod forringelse af miljøtilstanden i kyst- og grundvand. Der vil dog aldrig kunne stilles en garanti herfor, idet der er forskellige usikkerheder forbundet både med opgørelsen af indsatskravene og med selve modellen til indfrielse heraf samt i forhold til den naturlige udvikling i miljøet.</p>
--	---